

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/95/2021
Identifikačné číslo spisu: 6713010296
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6713010296.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného V. H. pre pokus zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 22. marca 2022 v Bratislave s následným verejným vyhlásením rozsudku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky podané proti uneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2020, sp. zn. 3Tos/145/2020, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2020, sp. zn. 3Tos/145/2020, a konaním, ktoré mu predchádzalo, v ustanoveniach § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a § 52 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona z dôvodu § 371 ods. 2 Trestného poriadku b o l p o r u š e n ý z á k o n v neprospech obvineného V. H.

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š ú sa uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 2020, sp. zn. 3Tos/145/2020, a uznesenie Okresného súdu Zvolen z 24. júna 2020, č. k. 3T/68/2013-212, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Odôvodnenie

Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“) uznesením z 24. júna 2020, č. k. 3T/68/2013-212, rozhodol, že podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona („Tr. zák.“) obvinený V. H. sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom a vykoná trest odňatia slobody v trvaní troch rokov uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013, na výkon ktorého bol podľa § 52 ods. 5 Tr. zák. s poukazom na § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal obvinený V. H. sťažnosť, ktorú Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) uznesením z 21. októbra 2020, sp. zn. 3Tos/145/2020, zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku („Tr. por.“).

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolateľ“) na okresný súd písomným podaním z 22. júna 2021 (č. l. 249 - 255) na podnet obvineného V. H. a jeho matky X. H. zo 16. novembra 2021 (č. l. 237 - 248). Zároveň dovolateľ podľa § 380 ods. 4 Tr. por. prerušil do rozhodnutia o dovolaní výkon dotknutého rozhodnutia, ktorým bol uložený trest odňatia slobody (č. l. 257).

Dovolateľ navrhol podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloviť, že dotknutým uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného v ustanoveniach § 52 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ďalej podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ktoré v dôsledku zrušenia stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázať krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Dovolateľ uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu § 371 ods. 2 Tr. por. a v dovolaní zrekapituloval priebeh konania od vtedy, ako bol obvinený rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, č. k. 3T/68/2013-132, právoplatným 14. októbra 2013, uznaný za vinného z pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 155 ods. 1 Tr. zák. a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. s uložením úhrnného trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 119 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu päť rokov s uložením probačného dohľadu so súčasným uložením zákazu požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, povinnosťou nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu (o ktorej bolo rozhodnuté podľa § 287 ods. 1 Tr. por.) a povinnosťou podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii. Dovolateľ poukázal, že prvým pochybením bolo uloženie skúšobnej doby na päť rokov, hoci dotknuté ustanovenie § 119 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého bola ukladaná, ju umožňovalo uložiť ako mladistvému najviac na tri roky. Toto pochybenie však nebolo možné napraviť pre uplynutie lehoty na podanie dovolania.

Dovolateľ poukázal, že obvinený sa necelé tri mesiace po začatí skúšobnej doby dopustil 26. decembra 2013 prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., za čo bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen z 12. júna 2014, sp. zn. 1T/82/2014, právoplatným 1. augusta 2014, na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov, ktorý vykonával od 1. októbra 2014 do 1. júna 2015.

Podľa dovolateľa okresný súd po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku nevykonal žiaden úkon k zisťovaniu správania sa obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a jediným úkonom bola až záverečná správa z výkonu probačného dohľadu z 11. decembra 2018, podľa ktorej probačný dohľad nesplnil svoj účel, nakoľko bol obvinený počas skúšobnej doby právoplatne odsúdený a tiež bola na neho podaná obžaloba za obdobné trestné činy.

Následne Okresný súd Zvolen uznesením z 25. marca 2019, č. k. 3T/68/2013-175, podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. rozhodol o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a vykonaní trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov uloženého rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013.

Na základe sťažnosti obvineného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 24. júla 2019, sp. zn. 3Tos/145/2020, uznesenie okresného súdu zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol, nakoľko bolo obvinenému doručované okresným súdom na verejné zasadnutie chybné predvolanie, ktoré sa týkalo prepustenia z výkonu ochranného liečenia.

Následne okresný súd až 11. novembra 2019 adresoval predvolanie na verejné zasadnutie ohľadom rozhodovania o premene podmieneného odsúdenia na 29. januára 2020, ktoré bolo zrušené pre chorobu prísediaceho. Prítom prokurátorka ešte 17. septembra 2019 adresovala okresnému súdu žiadosť o oznámenie dôvodov, ktoré bránia určeniu termínu verejného zasadnutia.

Následne Okresný súd Zvolen až uznesením z 24. júna 2020, sp. zn. 3T/68/2013, rozhodol, že sa obvinený neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a že vykoná trest odňatia slobody v trvaní troch rokov uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013, na výkon ktorého bol podľa § 52 ods. 5 Tr. zák. s poukazom na § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pričom podanú sťažnosť obvineného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 21. októbra 2020, sp. zn. 3Tos/145/2020, zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Dovolateľ s poukazom na rozhodnutie R 7/1987 uviedol, že lehota dvoch rokov podľa § 52 ods. 3 Tr. zák. na rozhodnutie o neosvedčení je výnimočným ustanovením, ktoré súd aplikuje len v prípade, ak nebolo možné rozhodnúť o premene už v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby bez viny obvineného.

Podľa dovolateľa pokiaľ teda súd nerozhodol o premene v jednoročnej lehote po uplynutí skúšobnej doby v dôsledku vlastných prietahov, t. j. bez zavinenia obvineného a za situácie, že sa obvinený v skúšobnej dobe dopustil spáchania trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený a vykonal uložený trest odňatia slobody (teda v skúšobnej dobe nevedol riadny život), musí sa konštatovať, že sa má za to, že sa obvinený v skúšobnej dobe osvedčil.

V ďalšej časti dovolateľ rozvádza zásadu zákaz reformatio in peius, potrebu rešpektovať základné práva a slobody a požiadavku konania a rozhodovania bez zbytočných prietahov, a to aj s poukazom na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR (II. ÚS 26/1995, I. ÚS 21/2000). Podľa dovolateľa v danej veci Okresný súd Zvolen a Krajský súd v Banskej Bystrici pochybili, keď aplikovali dvojročnú lehotu na rozhodnutie o neosvedčení obvineného argumentujúc, že sa proti nemu viedlo trestné stíhanie, pretože podklad na rozhodnutie o neosvedčení predstavovalo už odsúdenie trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen z 12. júna 2014, sp. zn. 1T/82/2014 (naviac ak by súd uložil skúšobnú dobu v súlade s ustanovením § 119 ods. 1 Tr. zák., t. j. maximálne do troch rokov, tak skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, na ktoré sa súdy odvolávali, by nespadal do rámca skúšobnej doby).

K podanému dovolaniu sa vyjadrili:

- obvinený V. H. prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Krnáča písomným podaním zo 7. júla 2021 (č. l. 261 - 263), v ktorom sa stotožnil s podaným dovolaním a navrhol, aby mu bolo v celom rozsahu vyhovené a rozhodnuté v intenciách petitu,
- Okresná prokuratúra Zvolen písomným podaním z 13. júla 2021 (č. l. 264 - 265), v ktorom uviedla, že podané dovolanie je dôvodné s tým, že ohľadom určenia dĺžky skúšobnej doby došlo k písarskemu pochybeniu pri vyhotovovaní zápisnice o hlavnom pojednávaní, čo sa následne premietlo do písomne vyhotoveného rozsudku a skúšobná doba podmieneného odsúdenia uplynula už 14. októbra 2016, a nie až 14. októbra 2018 (pri jej uložení v trvaní 36 mesiacov), pričom o dôvodoch nekonania súdu počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia vzhľadom na ďalšie odsúdenie vo veci Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 1T/82/2014 (v prípade ktorého sa obvinený dopustil skutku krátko po začatí plynutia skúšobnej doby), prokurátor nemá a ani nemohol mať vedomosť.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 14. decembra 2021 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa daného rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Peter Štíft (prvýkrát predložený spis 17. septembra 2021 bol predsedom senátu dovolacieho súdu vrátený ako predčasne predložený, keďže okresný súd nevykonával riadne všetky úkony podľa ustanovenia § 376 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 2 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku <. alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona <. alebo Trestného poriadku <. o podmienenom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienenom prepustení alebo o výkone

náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. ak bol dovolacím súdom zistený dôvod dovolania podľa § 371 <., vysloví rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tento dôvod opiera.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne s výrokom uvedeným v odseku 1 dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie alebo jeho časť alebo aj chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd podľa okolností prípadu zruší aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa. Ak je nezákonný len niektorý výrok napadnutého rozhodnutia alebo rozhodnutia súdu prvého stupňa a ak ho možno oddeliť od ostatných, zruší dovolací súd len tento výrok. Ak však zruší hoci len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby. Výnimočne môže súd, vzhľadom na okolnosti prípadu, ponechať probačný dohľad v platnosti, hoci odsúdený svojím konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

- a) primerane predĺžiť probačný dohľad, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu probačného dohľadu ustanoveného v § 51 ods. 2 <.,
- b) uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo povinnosti, alebo
- c) nariadiť kontrolu uložených primeraných obmedzení alebo povinností technickými prostriedkami, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu a ak takáto kontrola nebola doposiaľ nariadená.

Podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by na tom mal odsúdený vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

Podľa § 52 ods. 3 Tr. zák. rovnako sa má za to, že sa odsúdený osvedčil, ak súd do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu v prípade, ak sa proti odsúdenému vedie v tejto lehote trestné stíhanie pre iný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe.

Po predložení spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu so spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou na podnet (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), obsahuje nevyhnutné náležitosti (§ 374 Tr. por.), pričom zároveň je dovolanie aj dôvodné. O podanom dovolaní rozhodol na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku, pretože uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 2 Tr. por. bol zjavne preukázaný a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por.

V súvislosti s podaním dovolania oprávnenou osobou dovolací súd uvádza, že podľa § 369 ods. 1 Tr. por. minister spravodlivosti môže podať dovolanie len na podnet s tým, že podnet môže podať iba osoba, ktorej sa nepriznáva právo na podanie dovolania (s výnimkou osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Tr. por.). V prejednávanej veci podnet podali obvinený a jeho matka, pričom títo podľa zákona nemôžu podať dovolanie proti rozhodnutiu o výkone trestu, ktorého výkon bol

podmienečne odložený a podaný podnet obsahoval okrem iného aj poukazovanie na to, že o neosvedčení nebolo právoplatne rozhodnuté v zákonnej lehote (hoci podávateľia podnetu uvádzali porušenie iného ustanovenia Trestného zákona ako dovolateľ).

Dovolací súd k tomu uvádza, že z ustanovenia § 369 ods. 1 Tr. por. nemožno odvodit', že pri podaní dovolania ministrom spravodlivosti je tento doslovne viazaný obsahom podaného podnetu. Pred podaním dovolania musí minister spravodlivosti podnet posúdiť a na jeho základe môže prísť aj k inému právnomu záveru ako podávateľ podnetu, pričom však medzi obsahom podaného podnetu a podaným dovolaním musí byť relevantná vzájomná súvislosť, čo v prejednávanej veci bolo nepochybne splnené, keďže podstata podnetu ako taká bola obsiahnutá aj v podanom dovolaní (dovoláním sa namieta, že rozhodnutie o neosvedčení sa v skúšobnej lete podmienečného odsúdenia bolo vydané až po uplynutí zákonnej lehoty) a ministerka spravodlivosti sa s podávateľmi podnetu nezhodla v tom, ktoré konkrétne ustanovenie zákona malo byť porušené.

Dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a v dovolaní sa musí vždy uviesť dôvod dovolania a aké chyby sa vytýkajú (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Obsah konkrétne uplatnených vytýkaných chýb a tvrdení, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, by mal vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom však z ustálenej súdnej praxe (R 120/2012-I.) vyplýva, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu s dôrazom na preskúmanie zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie ako aj správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na uplatnený dôvod dovolania a obsah podaného dovolania viazanú v ňom vytýkanými chybami zistil porušenie zákona v neprospech obvineného ohľadom dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 2 Tr. por.

Ustanovenie § 371 ods. 2 Tr. por. rozširuje dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Tr. por., resp. okruh rozhodnutí, proti ktorým je možné dovolanie podať podľa § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. okrem iného aj na prípad, že napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného zákona alebo Trestného poriadku o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienečne odložený.

V prejednávanej veci bolo dovolaním práve napadnuté rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obvineného podaná proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorý rozhodol o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmienečného odsúdenia s probačným dohľadom a vykonaní trestu odňatia slobody, a to z dôvodu, že bolo porušené ustanovenie Trestného zákona upravujúceho lehotu, v ktorej musí súd o tom rozhodnúť s následkom, že inak sa má za to, že sa obvinený v skúšobnej dobe osvedčil.

Dovolací súd zo spisu zistil nasledujúce skutočnosti.

Obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013, právoplatným 14. októbra 2013, uznaný za vinného zo spáchania pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 Tr. zák. k § 155 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

na skutkovom základe v ňom uvedenom s uložením podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák. úhrnného trestu odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 119 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní päť rokov s uložením podľa § 51 ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. c), písm. g) Tr. zák. obmedzenia zákazu požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, povinnosti nahradiť v skúšobnej dobe spôsobené škody a povinnosti podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť škodu poškodeným K. N. v sume 2.437 eur a O., a. s., v sume 710,76 eur.

V tomto ohľade treba uviesť, že obvinenému bola uložená skúšobná doba v rozpore s ustanovením § 119 ods. 1 Tr. zák. (obvinený spáchal skutok ako mladistvý), podľa ktorého možno mladistvému určiť skúšobnú dobu najviac na tri roky, čo však už nebolo možné napraviť cestou dovolania vzhľadom na uplynutie lehoty pre jeho podanie voči danému rozhodnutiu. Pokiaľ v tejto súvislosti dotknutá okresná prokuratúra vo vyjadrení k dovolaniu uvádzala, že v tejto časti uloženia skúšobnej doby malo ísť iba o písársku chybu vo vyhotovení zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktorá sa premietla aj do daného rozsudku s tým, že v skutočnosti bola obvinenému uložená skúšobná doba v trvaní tri roky, tak dovolací súd uvádza, že sa s takým konštatovaním nestotožnil, jednak z toho dôvodu, že skúšobnú dobu v trvaní päť rokov obsahuje nielen výrok, ale aj odôvodnenie rozsudku, keď navyše žiadna z procesných strán nenamietala takto uloženú skúšobnú dobu nielen po doručení daného rozsudku, ale ani pri následnom rozhodovaní o osvedčení, resp. neosvedčení sa obvineného v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia, pričom také úspešné namietanie by znamenalo, že už prvotné rozhodnutie o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia by bolo vydané po zákonnej lehote (uznesenie Okresného súdu Zvolen z 25. marca 2019, č. k. 3T/68/2013-175).

Podľa dovolacieho súdu skúšobná doba podmienene odsúdenia s probačným dohľadom uvedená v dotknutom rozsudku Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013, teda začala plynúť podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, t. j. 15. októbra 2013, a plynula päť rokov.

V prípade podmienene odsúdenia je podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. nutné zistiť, či obvinený viedol počas plynutia skúšobnej doby riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti.

V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že za tým účelom má súd podľa § 418 ods. 1 Tr. por. sledovať správanie obvineného počas skúšobnej doby a zistiť najmä, ako plní povinnosti a obmedzenia vyplývajúce z uloženého probačného dohľadu; na ten účel robí najmä písomné dožiadania na orgány štátnej správy alebo obec a záujmové združenie občanov v mieste bydliska obvineného a zamestnávateľa obvineného a pred vydaním rozhodnutia si súd vždy vyžiada odpis registra trestov a od útvaru Policajného zboru, v ktorého obvode má obvinený pobyt, správu o tom, či sa nevedie proti nemu trestné stíhanie, a od orgánu, ktorý prejednáva priestupky, či nebol v skúšobnej dobe postihnutý za obdobný priestupok. Pritom podľa § 77 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov také podklady pre posúdenie správania sa obvineného v skúšobnej dobe treba vyžadovať najmenej raz ročne od právoplatnosti rozhodnutia, teda priebežne a nielen až po uplynutí skúšobnej doby. Uvedené priebežné skúmanie správania obvineného v skúšobnej dobe je dôležité nielen z dôvodu, že rozhodnúť o neosvedčení je podľa zákona možné už v priebehu skúšobnej doby, ale aj z dôvodu, že podľa ustálenej súdnej praxe je možné rozhodnúť o ponechaní podmienene odsúdenia, resp. probačného dohľadu v platnosti len v čase plynutia danej skúšobnej doby, resp. probačného dohľadu, nie po ich uplynutí (stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 10. decembra 2012, sp. zn. Tpj 43/2012 - R 44/2013), a teda pokiaľ sa správanie obvineného neskúma už priebežne v čase plynutia skúšobnej doby, ale až po jej uplynutí, súd už také rozhodnutie o ponechaní podmienene odsúdenia, resp. probačného dohľadu v platnosti nemôže urobiť.

Dovolací súd zo spisu zistil, že okresný súd sa uvedenými ustanoveniami náležite neriadil. V spise sú po

vyhotovení rozsudku obsiahnuté iba úkony súvisiace s trovami konania a nasleduje až Záverečná správa z výkonu probačného dohľadu Okresného súdu Zvolen z 11. decembra 2018, t. j. cca dva mesiace po uplynutí skúšobnej doby, ktorá obsahuje konštatovanie, že probačný dohľad nesplnil svoj účel, nakoľko obvinený bol počas skúšobnej doby právoplatne odsúdený za úmyselné trestné činy a tiež bola na neho podaná obžaloba za obdobné trestné činy, o ktorej nebolo ešte rozhodnuté. Ide o

- trestný rozkaz Okresného súdu Zvolen z 12. júna 2014, č. k. 1T/82/2014-146, právoplatný 1. augusta 2014, ktorým bol obvinený uznaný za vinného z prečinu ublíženia a zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. s uložením úhrnného nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere osem mesiacov so spáchaním skutku 26. decembra 2013,

- obžalobu Okresnej prokuratúry Zvolen z 9. mája 2018, č. k. 2Pv 109/18/6611-6, pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. (skutok sa mal stať 31. januára 2018).

Následne bolo uznesením Okresného súdu Zvolen z 25. marca 2019, č. k. 3T/68/2013-175, rozhodnuté, že podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. sa obvinený neosvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a vykoná trest odňatia slobody vo výmere tri roky uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013, na výkon ktorého bol podľa § 52 ods. 5 Tr. zák. s poukazom na § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. júla 2019, sp. zn. 3Tos/68/2019, bolo na základe sťažnosti obvineného toto uznesenie okresného súdu podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Z obsahu zrušujúceho uznesenia krajského súdu vyplýva, že dôvodom zrušenia rozhodnutia okresného súdu bola skutočnosť, že obvinenému bolo doručené predvolanie na verejné zasadnutie okresného súdu s iným predmetom konania (rozhodovanie o prepustení z výkonu ochranného liečenia) a o skutočnom predmete konania sa reálne dozvedel až priamo na verejnom zasadnutí po jeho otvorení a nemohol mať zachovanú lehotu na prípravu na verejné zasadnutie. Uvedené uznesenie krajského súdu bolo doručené so spisom späť na okresný súd 14. augusta 2019.

Písomnou žiadosťou doručenu na okresný súd 17. septembra 2019 prokurátorka Okresnej prokuratúry Zvolen požiadala o oznámenie dôvodov, ktoré bránia určeniu termínu verejného zasadnutia.

Napriek tejto žiadosti prokurátorky, ktoré bolo vlastne upozornením na to, že končí lehota, v ktorej je možné rozhodnúť o prípadnom neosvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, okresný súd určil termín verejného zasadnutia na rozhodnutie podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. až na 29. januára 2020, ktoré bolo odročené z dôvodu neprítomnosti prísediaceho sudcu na 18. marca 2020, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu situácie ohľadom choroby Covid - 19.

Následne bolo rozhodnuté Okresným súdom Zvolen uznesením z 24. júna 2020, č. k. 3T/68/2013-212, podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom a vykonaní trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov uložený rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo 14. októbra 2013, sp. zn. 3T/68/2013, na výkon ktorého bol podľa § 52 ods. 5 Tr. zák. s poukazom na § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 21. októbra 2020, sp. zn. 3Tos/145/2020, podanú sťažnosť obvineného podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol ako nedôvodnú.

Dovolací súd k tomu uvádza, že z vyššie citovaných ustanovení § 52 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. treba odvodíť požiadavku z nich vyplývajúcu, ktorým je základné pravidlo, že súd je povinný, pokiaľ sú pre to splnené podmienky, urobiť rozhodnutie o neosvedčení v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. v lehote do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby bez toho, že by mal obvinený na tom vinnu, inak sa má za to, že sa odsúdený osvedčil. Pritom lehota do

dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby uvedená v § 52 ods. 3 Tr. zák. je určená len na taký prípad, ak sa proti obvinenému vedie v tejto lehote (t. j. po uplynutí skúšobnej doby) trestné stíhanie pre iný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe, avšak taký postup je možný len vtedy, ak nebolo možné bez ohľadu na také prebiehajúce trestné stíhanie rozhodnúť o neosvedčení už v lehote podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. z iného dôvodu.

Teda inak povedané, pokiaľ sú splnené podmienky na rozhodnutie o neosvedčení už na základe údajov a informácií, ktoré sú známe už do skončenia skúšobnej doby (čo je aj prejednávany prípad, keďže obvinený bol právoplatne odsúdený za úmyselné trestné činy spáchané v skúšobnej dobe rozhodnutím, ktoré nadobudlo právoplatnosť do skončenia skúšobnej doby), musí súd rozhodnúť o neosvedčení v lehote podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. a nemôže ešte čakať na prípadné ďalšie odsúdenie obvineného s poukazom, že sa v tejto ďalšej trestnej veci vedie konanie (síce so skutkom, ktorý mal byť spáchaný v skúšobnej dobe) po uplynutí skúšobnej doby s tým, že má na rozhodnutie dlhšiu lehotu uvedenú v § 52 ods. 3 Tr. zák.

V tomto ohľade treba poukázať na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej v prípade rozhodovania o neosvedčení v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia musí súd počkať na ukončenie iného trestného stíhania pre trestnú činnosť, ktorá mala byť spáchaná v skúšobnej dobe len v takom prípade, ak nie sú zistené iné dôvody pre rozhodnutie o neosvedčení sa (primerane R 7/1987, R 71/1999-II.).

Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ bolo v prejednávanej veci už v čase plynutia skúšobnej doby právoplatne rozhodnuté o inom trestnom čine spáchanom obvineným úmyselnou formou zavinenia (trestný rozkaz Okresného súdu Zvolen z 12. júna 2014, č. k. 1T/82/2014-146, právoplatný 1. augusta 2014), keď navyše išlo o druhovo rovnakú trestnú činnosť ako v prípade odsúdenia, ohľadom ktorého plynula skúšobná doba podmieneného odsúdenia, mal a mohol okresný súd rozhodnúť o neosvedčení odsúdeného len v lehote podľa § 52 ods. 2 Tr. zák., nie však v dlhšej lehote podľa § 52 ods. 3 Tr. zák., hoci sa viedlo proti obvinenému trestné stíhanie pre ďalší trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe aj po jej uplynutí.

V tomto ohľade už len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že rozhodnutie o neosvedčení bolo napokon okresným súdom a krajským súdom zdôvodňované poukázaním len na jedinú skutočnosť - odsúdenie trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen z 12. júna 2014, č. k. 1T/82/2014-146, právoplatným 1. augusta 2014. Aj z toho je zrejmé (bez ohľadu na vyššie uvedené skutočnosti), že v takom prípade mohlo byť rozhodnuté o neosvedčení len v lehote podľa § 52 ods. 2 Tr. zák., keďže ďalšie prebiehajúce trestné stíhanie, ohľadom skončenia ktorého mal okresný súd čakať na svoje rozhodnutie o neosvedčení, ani nebolo v čase rozhodovania okresného súdu či krajského súdu skončené (také ďalšie odsúdenie nevplyva ani z aktuálneho odpisu registra trestov obvineného).

V prejednávanej veci bolo síce prvýkrát rozhodnuté o neosvedčení v lehote podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. (uznesenie Okresného súdu Zvolen z 25. marca 2019, č. k. 3T/68/2013-175), avšak toto bolo na základe sťažnosti obvineného uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. júla 2019, sp. zn. 3Tos/68/2019, zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol, čím sa vec dostala z pohľadu posudzovania lehoty na rozhodnutie podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. do stavu nerozhodnutej veci. Uvedené treba odvodiť z ustálenej súdnej praxe, podľa ktorej

- fikcia, že podmienne odsúdený sa v skúšobnej dobe osvedčil nastane, ak síce v lehote do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby urobil súd rozhodnutie o tom, či sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo neosvedčil, avšak toto rozhodnutie bolo v konaní o opravnom prostriedku zrušené; súd prvého stupňa nepokračuje v konaní, ak uplynula doba jedného roka od uplynutia skúšobnej doby bez toho, aby mal obvinený na tom vinu, hoci nadriadený súd po zrušení rozhodnutia súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol (primerane R 6/1978),
- ak rozhodnutie o tom, že sa vykoná trest odňatia slobody, ktorého výkon bol podmienne odložený, bolo zrušené v konaní o opravnom prostriedku až po uplynutí jednoročnej lehoty, nemožno už znova rozhodovať o tom, že sa vykoná trest odňatia slobody, pretože zo zákona nastala fikcia, že podmienne odsúdený sa osvedčil (primerane R 4/1978).

Ďalej treba poukázať, že zmyslom ustanovenia lehôt na rozhodnutie o neosvedčení v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia je vytvoriť stav právnej istoty, ktoré musia sudy zachovávať včasným rozhodovaním v lehotách ustanovených v § 52 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. (resp. v § 50 ods. 5, ods. 6 Tr. zák.), pretože také rozhodnutie má právny význam pre obvineného jednak v občianskom živote, jednak v prípade ďalšieho trestného stíhania z hľadiska hodnotenia jeho recidívy, možnosti ukladania súhrnného trestu a pod. a podľa ustálenej súdnej praxe ústavná zásada prezumpcie neviny vyžaduje, aby súd v stanovených zákonných lehotách vytvárali objektívnu situáciu právnej istoty. Ak sa trestné stíhanie pre trestný čin, ktorý mal obvinený spáchať v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia právoplatne neskončilo v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, platí zákonná fikcia osvedčenia vyplývajúca z daného ustanovenia iba vtedy, ak obvinený nezavinil, že súd nemohol v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnúť o tom, či sa obvinený osvedčil, alebo neosvedčil (primerane R 71/1999-III.).

Zo spisového materiálu dovolací súd nezistil, že by obvinený svojim konaním spôsobil, že súd nerozhodol v lehote podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. (za také konanie obvineného samozrejme nie je možné považovať podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu, keďže ide o oprávnenie procesnej strany podľa zákona) a uvedené bolo spôsobené nesprávnym postupom okresného súdu, a to jednak riadnym nekonaním už počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, jednak konaním, ktoré vyústilo do zrušenia prvého rozhodnutia okresného súdu o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe a jeho nepružným postupom po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie.

Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že ohľadom výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody uloženého vo veci Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 1T/82/2014, sa na obvineného v prejednávanej veci nemohla vzťahovať právna úprava poslednej vety § 51 ods. 2 Tr. zák. teraz účinného („Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby“), keďže táto bola do Trestného zákona doplnená až zákonom č. 321/2018 Z. z. účinným od 1. januára 2019, teda až po uplynutí skúšobnej doby podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom v jeho prípade.

Z uvedeného je zrejmé, že Okresný súd Zvolen rozhodol uznesením z 24. júna 2020, č. k. 3T/68/2013-212, o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia až po lehote uvedenej v § 52 ods. 2 Tr. zák., hoci bol podľa tohto zákonného ustanovenia povinný rozhodnúť najneskôr do roka od uplynutia skúšobnej doby, t. j. v čase vydania druhého rozhodnutia okresného súdu o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia už v prípade obvineného platila podľa § 52 ods. 2 Tr. zák. zákonná fikcia o jeho osvedčení.

Pokiaľ krajský súd za tejto situácie, keď už došlo k osvedčeniu obvineného zo zákona, sťažnosť obvineného podanú proti rozhodnutiu okresného súdu o neosvedčení obvineného zamietol ako nedôvodnú, došlo tým k porušeniu zákona krajským súdom v ustanovení § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. a v ustanoveniach § 52 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v neprospech obvineného.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia, t. j. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. po zistení dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach v neprospech obvineného a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súčasne zrušil dotknuté rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Keďže po zrušení dotknutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu dovolací súd zistil, že lehota jedného roka od uplynutia skúšobnej doby ustanovená v § 52 ods. 2 Tr. zák. už uplynula bez zavinenia obvineného, čím došlo k jeho osvedčeniu sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia zo zákona, nebol dôvod na to, aby dovolací súd prikazoval okresnému súdu vec na nové prerokovanie a rozhodnutie podľa § 388 ods. 1 Tr. por.

V ďalšom bude musieť okresný súd postupovať podľa ustanovení § 52 ods. 2 Tr. zák. a § 77 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov a do spisu urobiť záznam o tom, že sa obvinený osvedčil (v lehote jedného roka od uplynutia skúšobnej doby) a toto oznámiť Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky - registru trestov.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.